

વિસનગરા નાગર સ્ત્રી સમાજ.

શરદ ઉત્સવ.

પ્રસંગે

(ગવાએલા ગરબા)

સંગ્રહી પ્રસીદ્ધ કરનાર

સૌ. ચંદ્રીકા ચુનીલાલ ભટ્ટ

સૌ. સંજીવલક્ષ્મી શંકરલાલ વ્યાસ

ગં. સ્વ. મણીખડેન

મંત્રીએ.

પ્રગલ્ભ પુસ્તક પ્રેસમાં સં. એમ. મોદીએ પ્રાપ્ત.

ડે. ને. ભાઈની પોળ ખાડીયા-અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૮૧

શ્રાવણ ૧ લી.

પ્રત ૩૦૦

મુદ્રિત એક આનો.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૪૫૧ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૨૧૨૨ ઉત્સવ

વિષય ૩-૧૨૧

શરદ ઉત્સવ.

સ્વાગત.

આંગણે અતિથિ આજ ઉતર્યા રે શોલ,
મ્હેંત્રા મૂલા છે મ્હેમાન જો;
આંગણે અતિથિ આજ ઉતર્યા રે શોલ,
માત ને પિતા છે દેવ આપણા રે શોલ;
દેવ તો ખીજ છે મ્હેમાન જો. આંગણે०

આંગણું અતિથિ આવ્યે ઓપનાં રે શોલ,
ઉઘે શું ઉર આજ બાણુ જો. આંગણે०

આવો પધારો મ્હારે આંગણે રે શોલ,
આમન મન મંદિરે તૈયાર જો. આંગણે०

મ્હાવાને સાર અશ્રુમિન્દુઓ રે શોલ,
પીરસું પકવાન પ્રીતે પ્રેમ જો. આંગણે०

ઉછળે હૈયામાં પૂર હેતનું રે શોલ,
જહેતી ત્યાં આજ રસ રેલ જો. આંગણે०

હૈયાના તાર આજ હીંચતા રે શોલ,
નૃત્ય કરે ત્યાં મન મોર જો. આંગણે०

મીચુત ' પ્રવાસી '

શ્રી સરસ્વતી સ્તવન.

અલાંડ કેરા સુદમ તારોમાંહિ ઝણુઝણુતી,
આ વિશ્વ-વાતાવરણમાંહિ અનુરણન કરતી;
ચૈતન્ય શક્તિ પ્રેરી અદ્ભુત જીવનબલ ભરતી,
જય જયતુ કદ-વિજ્ઞાસિનિ ! અક્ષરજલે તરતી.

સ્વીકારજો આજે આ પ્રેમભરી પ્રાર્થના,
શક્તિપૂર્ણ અંતરથી કરીએ આરાધના;

સ્વીકારજો૦

સંનવાણી વીણુને આજ તું વગાડજો,
ગાડ, સુપ્રતિમાંથી સહિને જગાડજો,
વિદ્યામાં ચિત્ત આ સમસ્ત તું લગાડજો,
ક્રમો કરાવજો પરાર્થના;

સ્વીકારજો૦

તારી શુદ્ધ સાચી હિપાસના કરાવજો,
વણીમાં સદંશને ચિદંશ તું ભરાવજો,
અદ્ય આ સ્તુતિથી પરિપૂર્ણતા અપાવજો,
તારી બાલાની એ અભ્યર્થના;

સ્વીકારજો૦

શ્રી. જયન્તિ દેવી.

શરદનાં અજવાળિયાં.

સપ્તિ ! જોને શરદના આભમાં રે;
 ઉગે કુસુમની કળીએ ચન્દ્રમા રે;
 ગાણે ઉછળે અવનાનો આનન્દ રે,

શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે.

માનું ઉધડી રજનીની આંખડી રે;
 ખીલી પ્રેમના પુષ્પની પાંખડી રે;
 એવો-એવો ઉગે પેક્ષો ચન્દ્ર રે;

શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે.

ઘૂમે પૂર પૃથ્વીનાં પુણ્યનાં રે;
 કે શું દૂધ છલકાયાં દેવનાં રે ?
 એવાં ઉજળાં ઉડે છે અનન્ત રે,

શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે,
 સપ્તિ ! જોને મગનના ગોખમાં રે;
 જોને-જોને જગતના ચોકમાં રે;
 ઝીલે સંસારિયાં ને સન્તરે;

શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે.

ગાણે અમૃત ઝરતાં અમરનાં રે;
 ગાણે હાસ્ય ઢળ્યાં પરિબ્રહ્મનાં રે;
 રમે દિલ્લિલમાં, ત્હોણે દૂર રે,

શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે.
 સખિ ! શરદની રાત સોહામણી રે;
 મહારા હૈયાની વેલી લજ્જમણી રે;
 એને અડશે મા, ભીડશે ઉરરે,
 શરદનાં

આ-આવ્યાં અજવાળિયાં રે.

જ્ઞાનાલાલ દલપતરામ કવિ.

ટોળશો મા !

ટોળશો માં ! કોઇ ટોળશો મા !

જ્ઞાલાં ! સ્નેહનાં સલિલ ખાલી ટોળશો મા !

પાત્રને પિછાણી પછી અંતર સૌ આપજો :

જાણ્યા પિછાણ્યા વિના બોલશો મા !

જ્ઞાલાં ! સ્નેહનાં સલિલ ખાલી ટોળશો મા !

સર્જનની સોખત સંસારને મુઢાવે :

દુર્જનના સંગે નામ બોળશો મા !

જ્ઞાલાં ! સ્નેહનાં સલિલ ખાલી ટોળશો મા !

મૂખમાં મીઠાશ ને હૃદયે હલાહલ :

સોમલ મુવર્ચુ ગણી તોળશો મા !

જ્ઞાલાં ! સ્નેહનાં સલિલ ખાલી ટોળશો મા !

અન્ડુલાલ પુરુષોત્તમ મહેતા.

અમુલ્ય મંત્ર.

વાત જરી લાવો વિચાર કરી ધ્યાનમાં,
‘બનો સહનશીલ’ માન અપમાનમાં; વાત૦

આચરી આ સુત્ર વ્યવહાર જે સધાશે,
જીવન શાન્તિરૂપ ને આનન્દભર્યું થાશે,
આ દિવ્ય વશીકરણે, આકર્ષ્યાં સર્વજનને,
મહામુલ્ય મંત્ર સંભળાવું જ્ઞાનમાં; વાત૦

જે જે કંઈ પ્રતિકૂલ બને, હસ્તાં હૃદયે તેહ,
સ્વીકારી હે શુભ ભાવથી, સહનશીલ છે જેહ,
લેશ ન કંટાળી, પ્રસન્નવાણી, વૃત્તિને સંભાળી,
સદા મસ્ત વેશે જગના મેદાનમાં,
હારે એ સચ્ચિન્તનના તાનમાં ને તાનમાં; વાત૦

કરવું સહન પડે કંઈ ખાણો મનથી મોજ,
અવિકલતાથી સહન કર્યે, વધે હૃદયબલ રોજ,
ધન્ય તે સંસારી, તો હૃદયબલ વધારી, એ નાગર નરનારી !
સુખે સહેતાં સહ, વિવસી રહો જ્ઞાનમાં,
હારે તમ સરખાને સમજવું સાનમાં; વાત૦

પ્રમીલાબહેન.

સદેશ.

- હૈયાના હોજ આ હેલે ચઢ્યા હો !
 રેલે બ્રહ્માંડ રસધારા રે લોલ;
 ઝીલો ઝીલાવો મન મહેલે, રસિકડાં !
 નીતરે સદેશ કંઈ ન્યારા રે લોલ. ૧.
- હડા આકાશની ખાણે ખોદીને,
 કાઢ્યા છે રત્ન રૂપ તારા રે લોલ;
 એવે તે આંગણે આવો, રસિકડાં !
 પ્રાણે સમાવો ચમકારા રે લોલ. ૨.
- પૂર્વે સુખોદયનાં પીઠાં પોપટિયાં
 રંગે છે દેવના ઉતારા રે લોલ;
 પશ્ચિમ પતંગિયાની પાંખો, રસિકડાં !
 વીંઝે અહિં સ્વર્ગ પલકારા રે લોલ. ૩.
- ચંદ્રની દૂર દૂર ચમકે કીકી ત્યાં
 ઉછળે મ્હેરામણુ ખારા રે લોલ;
 એવા સકેત ઉર ધારો રસિકડાં !
 હંડા છે આત્મના ઉધારા રે લોલ. ૪.
- પલક પલક પ્રાણુ કુંદન કસીને
 ઝરતું આકાશ અંગારા રે લોલ;
 જીવનના જોગ કંઈ એવા, રસિકડાં !
 એવા છે પ્રાણુના પુકારા રે લોલ. ૫.
- જીવન રહનના તારે ઝુલાઈ
 પૂરે છે સ્વર્ગ લલકારા રે લોલ;
 અશ્રુ મીઠાં તે એનાં ગીતો, રસિકડાં !
 કરશે કંઈ દિવ્ય અણુસારા રે લોલ. ૬.

મીઠા હતા ને આજે ઘેરા દીસે તે
 કાલે કલ્યાણ કરનારા રે લોલ;
 એરે સંસારના સૂરથી, રસિકડાં !
 ફળજો આ દેહના ઇગરા રે લોલ. ૭.
 હૈયાના હોજ આ હેલે અઢ્યા હો !
 રેલે છે આત્મના આવારા રે લોલ;
 આવો, આવો, રસ આંગણ, રસિકડાં !
 ઝીલજો સદેશ અહિં ત્યારા રે લોલ. ૮
 અ. ફ. ખખરદાર.

ગરબો ગાતાં.

અલિ ! ગરબો ઝીલતાં, કંકણ ખખડે ખણુણુ,
 અલિ ! પગ ઠેકવતાં, ઝાંઝરે ઝમકે ઝણુણુ, :—
 તાળી પરસ્પર દેતાં-લેતાં,
 મુખ પર મધુરાં સ્મિત ઠરી રહેતાં;
 હિર રસ એક બીજામાં વહેતા,
 સુસ્વર મગનને બેઠી દેતાં;
 કણ્ઠથી રણુકે રણુણુ;
 હૃદયપર્થી જે હોય વચનીયાં,
 અંતરનાં એ અર્થ અંજનિયાં;
 ધરી સખિ ! સકનાં તનમનિયાં;
 કરવા રસમય દિવ્ય જીવનીયાં,
 મુંજે હૃદયે ગણુણુ;
 અલિ ! ૦

પુલ બાળા.

હારે, ઘેલી ઘેલી, અકેલી પુલ બાળા,
હો, રાસ રઢિયાળા, મુકી જશે ના લોલ;
હારે, પેલી પેલી, અધૂરી પુલ માળા,
હો, રંગ એ રૂપાળા, ભુલી જશે ના લોલ.

(સાખી) લોચન કરશે મેહુલો, ચાતક કરશે સાદ,
પલ પલ હેતવું ઉગસમાં, ખીલે બકુલ ગુલાબ.
હારે, જેવી જેવી, અધૂરી બીજ જવાળા,
હો, પંથ એ નિરાળા, મુકી જશે ના લોલ;
હારે, એવી એવી, હઠિલી પુલ બાળા,
હો, રાસ રઢિયાળા, મુકી જશે ના લોલ.

(સાખી) મસ્તક ધરશું મોગરો, ચરણે ડાળ રંગુન;
પધાર પ્રભુની લાડિલી, કરીએ ઘડીની ગુંજ.
હારે, પ્રાણ પ્યારા, હસે છે રઢિયાળા,
હો, સાચ, એ રસાળા, મુકી જશે ના લોલ;
હારે, બહેલી બહેલી, રસેલ પુલ બાળા,
હો રાસ રઢિયાળા, મુકી જશે ના લોલ.

(સાખી) પુલ પુલ વાસ પરાગમાં, ભરી નીરંતર ભાવ;
આપ જગતની આંખમાં, પુલ જીવનના લાભ.
હારે, ગુથો ગુથો, અમર વરમાળા,
હો આત્મ ઉગવાળા, મુકી જશે ના લોલ;

ગોપ-રાસ.

આવો આવો ઉઘાસે, આ રાસે, કંઈ મિઠાં હાસે, ખેલીએ.
 સહિ ખેલીએ, રસ રેલીએ; આવો
 રસિક સખિએ થઈને વર્તુલ,
 ગીત ગાઇએ મૃદુલ, પાડીને તાળી હથેળીએ; આવો
 અમર અમર થાય આકાશે ચંદ્ર,
 તેનો અમૃત આનંદ—લેવા સાહેલિને ભેળીએ; આવો
 છોડી ચિન્તન બીજાં સર્વ વ્યર્થ,
 ઉષમને જે અનર્થ, ગાનપ્રતિ વૃત્તિ સકેલીએ; આવો
 ગાનમાંહિ હોય ભાવ ભિન્ન ભિન્ન
 તેમાં થઈને તલ્લિન, ભાવ રૂપ ચિત્ત કરી મેલીએ; આવો
 ગાતાં ગાતાં જગાવી પ્રભુભાન,
 તેમાં થાતાં ગુલતાન, સંસૃતિનાં દુઃખ દૂર દેલીએ; આવો

શ્રી. જયન્તિદેવી.

સ્વર્ગ પમરે સાક્ષાત્.

સખી આવો આનંદ રાસ રમિયે સંઘાત,
 સદા અંતરની વાત ગમે સહિયરની સાથ; સખી
 રૂઝું બાણુતર બાણાય આ નિશાળ બહી ભાત,
 જ્ઞાન મળે ભાતભાત, શીલ સદ્ગુણોની સાથ,
 બહી વિદ્યા શૃંગાર છે, ખચીત નારી જાત. સખી
 બનો કુશળ કામકાજે ને સુધડ ખરેખાત,
 અંગ અખળાની જાત રંગ રાખો ધર સાથ,
 સદા બહીએ ગણીએ બની સમજુ સ્ત્રી જાત. સખી
 વધે વિનયે ધરલાજ, થાય તુષ્ટ માત તાત,
 સર્વ સુધરે સંસાર સ્વર્ગ પમરે સાક્ષાત્.
 અમી વરસેજ વરસેજ સ્નેહવાણી સાથ. સખી.

(મળેલું.)

દાણ ચાતુરી.

મારગ મૂકોની કહું છું કા'ના કયારની જો,
રોકી રાખી છે મુને તે કાણુ વારની જો. મારગ૦
જેમ તેમ કહું કોનું હદે નવ આણીએ જો,
ફોટે દેખીએ પણુ વિચારે પ્રમાણિએ જો. મારગ૦
'મુદ્ધિ પ્રમાણે વચન સહુ પડે બકી જો,
દુઃખ માનિયે ન-ખીજીં લાવે ક્યાં થકી જો ? મારગ૦
દયારામ.

અમે તો એકલડાં.

અમે તે અણુજાણ્યાં એકલડાં પ્રભુ સંસારમારે,
તમ સાથ કરો એકલડાં આ અવતારમારે,
સાર અસાર ન કાંઈ સમજીએ યુદ્ધીહીન જીવએ સહુ હજીએ,
ભેદ ન લઈએ યુદ્ધી કે કંસારમારે-અમે તો અણુજાણ્યા.
સત્ય અસત્ય ન પરખી લઈએ વીવેક દષ્ટી હજી નવ ગ્રહીએ,
અમે વહીએ અધતણા લંગારમારે-અમે તો અણુજાણ્યા.
ઉતાર અણુજાણ્યા અમે હોઈ યોગ્ય ધર્મશાળા પ્રભુ કોઈ,
જડતી નથી અમને આ જગ વિસ્તારમારે-અમે તો અણુજાણ્યા.
અમ ચિન્તા લેજો તમ સાથ સંસાર રહીને અમ સાથે,
સ્થાપો અમને સાચા મુખ ભંગારમારે-અમે તો અણુજાણ્યા.
દુઃખીના બેલીરૂપ જાણી કહીએ નાક લીંટી પ્રભુ તાણી,
રક્ષણુ અમારૂં કરજો જગદ્ વિહારમારે-અમે તો અણુજાણ્યા.

ઉપાસનાન.

અમૃત યોધડિયાં બળે, મંદિર મંગળ નાદ;

અરણ્ય લઇને ઉતરે, ધર્મ-આશીર્વાદ.

ચાલ સખિ ! ચાલ સ્નેહ સિન્ધુને કાંઠે,

ઉપાના તેજે અધોળવા;

ભારતનાં ભક્તિ પૂર ઉર ઉર ઉછળે,

કલરવતી કુંજે કલ્પોલવા.

ચાલ.

ધોવા કલંક ચાંદ્યો, ડૂબ્યો સાયર નીર;

પ્રકટયા પ્રાચિમાં, નિર્મળ કંચન કિર.

જેને સખિ ! જેને ફૂટે કુસુમલ ટસરો,

અણુઓટયાં ફૂલડાંની ફારમ ફારે;

ફારે વસન્ત, વાય મલયાનિલ મિઠુડો,

સન્તોની સિદ્ધિ ભરત આંગણુ મ્હોરે.

ચાલ.

નભમંડળનાં મોતીડાં, માનસસરના હંસ;

પંપાસરના પદ્મ ને, મધુવનના મકરન્દ;

ઝીલો સખિ ! ઝીલો સ્નેહ સૌંદર્ય દોલલાં,

ઝીલી ઝીલીને બેટ ધરીએ ભોમે,

ભોમે સામ્રાજ્ય આજ સ્વાતંત્ર્ય સોલલાં,

કલ્યાણુક આણુ જેની સરજ-સોમે.

ચાલ.

કેશવ હ. રીઠ.

હરીરસ.

રે ! હરીરસ—અમૃત હ્યો અમૃત હ્યો,

સરે સર્ગધારાનાં ક્ષીર રે,

હરીરસ—અમૃત હ્યો, અમૃત હ્યો.

(ક્રુવ)

ગોરસ કરતાં મોઢિ અમીરસ

મોઢાં તેનાં મૂલ્ય રે,

વીરા ! વધાવી વિશુદ્ધિને પ્યાલે

પ્રેરો પરમ મૂર્તિને મન્દિરરે;

સરે સ્વર્ગધારાનાં ક્ષીર રે :

હરીરસ—અમૃત હ્યો, અમૃત હ્યો.

હરીના હૈયાનું મંથન અમૃત

આકાશ આંખથી રેલે રે,

સ્વર્ગસદૃષ્ટ મંસારે સ્થાપ્યાં

પીયો પીયો પ્રભુજનાં નીર રે,

સરે સ્વર્ગધારાનાં ક્ષીર રે,

હરીરસ—અમૃત હ્યો, અમૃત હ્યો.

સ્વર્ગનાં કુલનું મધુ અમીરસ

દેવ પટલમાં પ્રેર્યું રે,

પ્રભુનીવેદિ ને વૃત્ય હવિયે

વહે વહે નીરી નભચીર રે;

સરે સ્વર્ગધારાનાં ક્ષીર રે :

હરીરસ અમૃત હ્યો, અમૃત હ્યો.

મૂલજી દુલસાજ વેદ.

સતીનો શણગાર.

સાંભળ સજનિ મહારી, સાચી સતીઓનો શણગાર; વિશ્વ વિજય વિજયકાર.	સાંભળ૦
દેવી દયાળુ દયા દામણી ધરાવતી, કીર્તિના કંકણો કરમાં સોહાવતી, નથની નમ્રતાની ધાર (૨) વિશ્વ વિજય વિજયકાર.	સાંભળ૦
પ્રેમના બાળુબંધ છંદ સ્વામિ રનેહના, સુનીતિનો ચાંદસો ઝળકે બાલ દેવીના, શિયળ સાડી શ્રીકાર.	વિશ્વ૦
પોંચી પરમાર્થની હીરા અમુલ્ય હુર્ષના, મઝાના મોતી રૂડા હાર છે સંતોષના, ૨ ઝાંઝર ઝણકાર.	વિશ્વ૦
સીતા સતી સાવિત્રી દોપદી મહોદરી, અનસુયા તારામતી, વિજય કીર્તિને વરી; ધન્ય સતી ધન્ય ગુણિયલનો શ્રંગાર.	વિશ્વ૦
સાંભળ સજનિ મહારી, સાચી સતીઓનો શણગાર.	વિશ્વ૦

બહાલાંને વિદાય.

અણ્ણમુલાં મહેમાન પધાર્યા,
 શાં કરીયે સન્માન રે;
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 પુન્ય પવિત્ર તમ પાવથી,
 અમ પાવન કીધાં ધામરે.
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 સ્વર્ગન સમાગમ દોલલા,
 છે દુઃખકર વિયોગ અનંત રે,
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 અમુલ્ય અવસર આજનો,
 વધુ રાજે આપ કૃપા રે,
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 ઉર ઉમળકે વધારિ
 ગુથી પ્રેમ પુણ્યોની માળ રે,
 આવળે મહેમાનો.
 સ્વિકારો સ્વાગત ઉરનાં,
 છે અધૂરા હૃદયના લ્હાવરે,
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 હંસરતિ સમભાવથી.
 પ્રિય ! કરજો સૌ ભુલ માફરે,
 આવળે બહાલાં મહેમાનો.
 જગુભાઈ મોહનલાલ રાવળ.

